

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndc/10/2024
Identifikačné číslo spisu:	7221205676
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7221205676.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní o určenie otcovstva a o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému A. D. R., narodenému XX. M. XXXX, bytom u matky, zastúpenému kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, so sídlom Staničné námestie 9, Košice, dieťa matky E. R. R., narodenej XX. E. XXXX, P., I. X, na návrh navrhovateľa C. E. L. B., H., narodený XX. I. XXXX, G., L. XXX/, muža, ktorého otcovstvo má byť určené, zastúpeného advokátom JUDr. Andrejom Garom, Bratislava, Štefánikova 14, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K2 - 17Pc/3/2022, o návrhu navrhovateľa na prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu navrhovateľa na prikázanie veci vedenej na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K2 - 17Pc/3/2022 Mestskému súdu Bratislava II n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu muža, ktorého otcovstvo má byť určené na prikázanie sporu Mestskému súdu Bratislava II z dôvodu vhodnosti (podľa § 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „CSP“). Navrhovateľ v návrhu na prikázanie veci uviedol, že matka spolu s maloletým býva, žije a pracuje v Bratislave a rovnako aj otec býva a pracuje v Bratislave a nie je podľa neho ekonomické ani hospodárne, aby účastníci konania alebo svedkovia žijúci v T. cestovali do P.Š., čím by sa navyšovali náklady účastníkov konania. Navrhovateľ mal za to, že sú splnené podmienky na prikázanie veci Mestskému súdu Bratislava II, ktorý dokáže hospodárnejšie a rýchlejšie vec prejednať.

2. Kolízny opatrovník maloletého súhlasil s prikázaním veci na Mestský súd Bratislava II.

3. Matka maloletého v písomnom vyjadrení vyjadrila svoj nesúhlas s návrhom na prikázanie sporu Mestskému súdu Bratislava II. Uviedla, že návrh považuje za účelový, v zrejmej snahe zasiahnuť do ústavného práva matky a maloletého na zákonného sudcu. Predmetný spor je vedený Mestským súdom Košice (pôvodne Okresným súdom Košice II) od roku 2013. Poukázala na skutočnosť, že matka spolu

s maloletým majú trvalé bydlisko v obvode Mestského súdu Košice, pričom matka nikdy nenamietala nevhodnosť konania z titulu vzdialenosti alebo zvýšených výdavkov. Zvýšené výdavky nepovažovala za zákonný dôvod na prikázanie veci inému súdu a na prelomenie garancie zákonného sudcu. Vzhľadom na uvedené podľa nej navrhovateľ nepreukázal, že by vo veci existoval dôvod výnimočného charakteru na prikázanie veci.

4. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP možno na návrh ktorejkoľvek zo strán spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Mestský súd Košice) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Mestský súd Bratislava II). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky.

5. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva účastníka civilného mimosporového konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného mimosporového konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však v závislosti od predmetu sporu, postavenia účastníkov, ale aj podmienok pre rýchlejšie dosiahnutie výsledku v spore. Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

6. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie pomerov subjektov na oboch sporových stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania. Podstatný význam má i stanovisko ostatných subjektov konania. Prítom treba mať na zreteli výnimočnosť inštitútu delegácie veci.

7. Vo všeobecnosti platí, že okolnosti spočívajúce v tom, že strana musí prekonať medzi miestom svojho pobytu a sídla vecne a miestne príslušného súdu väčšiu vzdialenosť a táto cesta k príslušnému súdu je pre ňu spojená s rôznymi organizačnými, finančnými, zdravotnými a inými prekážkami, sú okolnosťami bežnými a samé o sebe neodôvodňujú prikázanie veci inému súdu. Teda miesto pobytu niektorej zo sporových strán, ani jej (ne)schopnosť zúčastniť sa osobne súdneho procesu nie sú výnimočným dôvodom, ktorý by opodstatňoval zmenu zákonom stanovenej príslušnosti súdu.

8. Najvyšší súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že v danom prípade neexistuje okolnosť natoľko výnimočného charakteru, ktorá by odôvodňovala prikázanie veci Mestskému súdu Bratislava II z dôvodu vhodnosti. Takouto okolnosťou nie je skutočnosť, že matka spolu s maloletým dieťaťom, ako aj navrhovateľ žijú a pracujú v Bratislave. Uvedený dôvod aj vo svetle nesúhlasu matky maloletého nevykazuje charakter takej výnimočnosti, aby bolo možné návrhu vyhovieť. Najvyšší súd sa oboznámil s obsahom spisu a zistil, že predmetné konanie sa od roku 2013 viedlo na Mestskom súde Košice (predtým Okresný súd Košice II) a rozsudkom zo dňa 27. mája 2021, č. k. 24C/3/2018-1236 výrokom I. súd určil, že vyhlásenie žalovaných v 1. a 2. rade o určení otcovstva k maloletému je neplatné a výrokom II. V posudzovanom prípade dospel k záveru, že nie je dôvod na vyhovieť návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, keď je zrejmé, že terajší Mestský súd Košice je s predmetom konania oboznámený a ak prestanú obštrukcie ohľadom príslušnosti súdu, môže rýchlejšie vo veci rozhodnúť so znalosťou veci.

9. Pre úplnosť sa dodáva, že strana sporu má právo zvoliť si v konaní zástupcu zohľadňujúc aj jeho sídlo, ktorý je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana (§ 89 ods. 1 v spojení s § 92 ods. 1 a 2 CSP). Treba mať na zreteli tiež ustanovenie § 104 ods. 1 CSP, podľa ktorého procesný úkon, ktorý by súd mohol vykonať len s ťažkosťami alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami alebo ktorý v jeho obvode nemožno vykonať, vykoná na dožiadanie iný súd. Rovnako treba zohľadniť, že súd

môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti sporu uložiť strane, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedala písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný (§ 195 ods. 3 CSP).

10. Z uvedených dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci zákonné podmienky prikázania sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP neboli splnené a návrhu navrhovateľa preto nevyhovelo.

11. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.